

Turkistarhaus Suomessa

Nykytila, ongelmat ja tulevaisuus

animalia

Turkistarhaus Suomessa

Nykytila, ongelmat ja tulevaisuus

Suomeen tarvitaan aikataulutettu suunnitelma turkistarhauksesta luopumiseksi.

Animalian tavoitteena on turkistarhauksesta luopuminen kestäväällä tavalla.

Animalialla on kolme päätoimintakohdetta: koe-eläintoiminta, tuotantoeläimet ja turkistarhaus. Resurssiemme puitteissa teemme työtä myös muiden eläinkysymysten saroilla.

Animalia toimii yhteiskunnallisesti ja tekee pitkäjänteistä työtä kampanjoimalla, jakamalla tietoa ja vaikuttamalla lainsäädäntöön, asenteisiin ja käytäntöihin. Annamme asiantuntijana lausuntoja eri tahoille, neuvottelemme päättäjien kanssa sekä toimimme eläinten oikeuksien edustajana työryhmissä ja toimikunnissa.

Rahoituksen toimintaansa Animalia saa pääasiallisesti jäsenmaksuista ja lahjoituksista. Jäseniä Animalialla on noin 6 000. Animalia on osa EU-maiden eläinjärjestöistä koostuvaa Eurogroup for Animals -verkostoa. Olemme puoluepoliittisesti sitoutumaton järjestö, joka vuonna 2021 juhlii 60. toimintavuottaan.

Animalia 2019

Sisällys

1 Johdanto: Ristiriitojen ala	4
2 Lyhyesti: Syyt turkistarhauksesta asteittain luopumiseksi	5
2.1 Eurooppalainen lainsäädäntö sekä vaateteollisuuden kehitys	5
2.2 Eläinten hyvinvointiongelmien	6
2.3 Taloudelliset ja sosiaaliset tekijät Suomessa	6
3 Turkistuotannon kansainvälisestä tilanteesta	8
4 Turkiseläinten hyvinvoinnin ongelmista	10
4.1 Keskeiset hyvinvointiongelmien eläinlajeittain	12
4.2. Eläinsuojelutarkastukset	14
4.3 Turkistuotannon laatu- ja sertifiointiohjelmat	14
4.4 Tilakuvausten tuottamasta materiaalista	15
5 Turkistuotanto ja talous	16
5.1 Turkistuotannon kehitys Suomessa	16
5.2 Eläinmäärät Suomessa	17
5.3 Ympäristökustannuksista	17
5.4 Työllisyys ja tarhaajien ikärakenne	18
5.5 Kannattavuus	18
6 Tulevaisuuden Suomi ja eläinten hyvinvointi	19
Lähteet	20

1 Johdanto: Ristiriitojen ala

Turkistarhaus on Suomessa poliittinen kiistakysymys ymmärrettävistä syistä. Tarhaus on rajatulla alueella Pohjanmaalla keskeinen elinkeino. Kysymys on siis erittäin paikallinen ja konkreettinen. Samanaikaisesti suomalaisen tarhaus on eurooppalaisittain ja jopa maailmanlaajuisesti tunnettu poliittisesti kyseenalainen ala, jonka skandaaleihin kiinnitetään huomiota esimerkiksi Ison-Britannian mediassa usein jopa Suomen omaa mediaa laajemmin. Turkistarhauksesta on tullut kiistanalaisen eläintuotannon keulakuva, jossa taloudellinen voiton tavoittelun ja eläinten etu ovat voimakkaassa ristiriidassa. Kysymys on siis myös erittäin globaali ja symbolinen.

Miten suuret eläinjärjestöt ovat sitten Suomessa ja globaalisti päätyneet vastustamaan turkistarhausta? Kyse on yksinkertaisesti siitä, että turkistarhaus on paljon tilaa ja virikkeitä tarvitsevien ja käytännössä domestikointumattomien eläinten häkkikasvatusta. Eläinten oikeudet jäävät aina toiselle sijalle turkistarhauksessa. Vaikka monilla eläintuotannon aloilla olisi mahdollista huomioida eläinten tarpeet nykyistä paremmin, ovat turkistarhauksessa taloudelliset seikat jyränneet eläinten hyvinvoinnin erityisen voimakkaasti. Tämä julkaisu esittelee tarhauksen olosuhteita, ongelmia ja eurooppalaista yleistilannetta.

Suomalaisista 69 % joko haluaa kieltää turkistarhauksen (30 %) tai hyväksyy tarhauksen vain, mikäli eläimille tarjotaan huomattavasti enemmän tilaa ja mahdollisuuksia toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistään (39 %) (Animalia 2018). Tuotanto- ja turkiseläinten kasvattamista ahtaissa häkeissä vastustaa suomalaisista 80 % (SEY 2019). Eduskunta on jo vuonna 2013 hyväksynyt maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön, jonka mukaan tarhauksen oloihin tulee tehdä merkittäviä parannuksia. On siis olemassa kansalaisten ja eduskunnan antama mandaatti ottaa turkistarhaus kriittiseen tarkasteluun.

Animalia toimii turkistarhauksen lopettamiseksi lainsäädännöllä. Eduskunnan on korkea aika aloittaa kunolla valmisteltu ja hallittu turkistarhauksen rajoittaminen ja alasajo.

Heidi Kivekäs

Animalian toiminnanjohtaja

Veikka Lahtinen

Animalian kampanjavastaava

2 Lyhyesti: Syyt turkistarhauksesta asteittain luopumiseksi

Pysyäkseen länsieurooppalaisessa kehityksessä mukana Suomen on viimeistään nyt käynnistettävä valmistelu turkistarhauksesta luopumiseksi. Esitämme turkiseläinten häkkikasvatuskiellon valmistelua ensisijaisesti seuraavista syistä.

2.1 Eurooppalainen lainsäädäntö sekä vaateteollisuuden kehitys

Kehitys on ollut Euroopassa muutamien viime vuosien aikana nopeaa juuri turkistarhauksen kohdalla. Turkiseläinten häkkikasvatusta rajoittavat tai sen lopettavat lakimuutokset koskevat suurta

osaa Länsi- ja Itä-Euroopasta. Tarhauskielto on tullut jo voimaan Isossa-Britanniassa, Itävallassa, Makedoniassa, Sloveniassa, Kroatiaassa, Luxemburgissa, Serbiassa ja Tšekissä. Sen lisäksi Norja, Belgia, Slovakia, Hollanti ja Bosnia ovat tehneet päätökset myöhemmin voimaan astuvasta kiellosta. Saksassa ja Sveitsissä tarhaus on loppunut kokonaan ja Ruotsissa kettu- ja chinchillatarhaus tiukennettujen määräysten johdosta. Myös Tanskassa kettutarhaus on kielletty.

Muotimaailmassa on nähty nopea siirtyminen pois aidoista turkistuotteista. Huippumuodista tunnetut

Minkki turkistarhalla Ypäjällä keväällä 2019.

merkit, kuten Chanel, Versace, Gucci, Armani, Michael Kors ja Burberry sekä niiden lisäksi luke-mattomat päivittäismuodin toimijat ovat viime vuosina sitoutuneet turkittomuuteen.

2.2 Eläinten hyvinvointiongelmat

Säädösten mukainenkin turkiseläinten kasvattami-nen aiheuttaa lajista riippumatta kaikille turkiseläi-mille merkittäviä hyvinvointiongelmia. Ongelmat aiheutuvat siitä perustavasta ristiriidasta, että turkiseläimillä on paljon luonnossa eläviin lajitove-reihinsa rinnastuvia liikkumiseen, saalistamiseen, ympäristön tutkimiseen ja pureskeluun liittyviä tarpeita, joita ei ole mahdollista toteuttaa tyydyttä-västi häkkiolosuhteissa.

Turkistarhausta voidaan pitää eläinsuojelulain hengen vastaisena toimintana. Tämän lisäksi on toistuvasti havaittu, että edes nykyiset lainsäädän-nön vaatimukset eivät tarhoilla toteudu. Suomes-sa laiminlyöntejä on esiintynyt vuosittain 23–66 prosentilla tarkastetuista turkistiloista. Suomen ohella Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa on tarhojen kuvauksissa paljastunut törkeitä eläinten hyvin-voinnin laiminlyöntejä. Tämän seurauksena Norjas-sa sitouduttiin vuonna 2019 tarhauskieltoon. Useat esimerkit osoittavat myös, että eläinten hyvinvoin-

tiin tähtäävät uudistukset johtavat käytännössä tar-hauksen loppumiseen niissä maissa, joissa uudis-tuksia säädetään. Turkistarhaus ei siis näytä olevan taloudellisesti toteutettavissa eläinten hyvinvointia kunnioittaen.

2.3 Taloudelliset ja sosiaaliset tekijät Suomessa

Turkistarhauksen kieltäminen merkitsee yhden elin-keinoon kieltämistä. Tämän vuoksi elinkeinoa koske-vien päätösten on oltava sosiaalisesti kestäviä, eli siirtymäaikojen on oltava riittäviä ja tilanteen en-nakoitavissa yrittäjille. 1980-luvulta tähän päivään tarhojen määrä on pudonnut noin 6 000 tilasta alle 1 000 turkistilaan, jotka kuuluvat noin 800 yrityk-selle (Profur 2019a). Tämä pudotus on tapahtunut hallitsemattomasti kansainvälisten suhdanteiden seurauksena.

Nyt Suomen tulisi reagoida kansainväliseen kehi-tykseen, jossa turkisalaa rajoitetaan yhä laajemmin. Erilaisten tarhauksen jatkamiseen tähtäävien toi-mien sijaan tulisi luoda sosiaalisesti kestävä ohjelma asteittaiseksi tarhauksesta luopumiseksi. Turkisten viennin arvo yli puolittui 810 miljoonasta eurosta 317 miljoonaan euroon vuosien 2013 ja 2018 välillä.

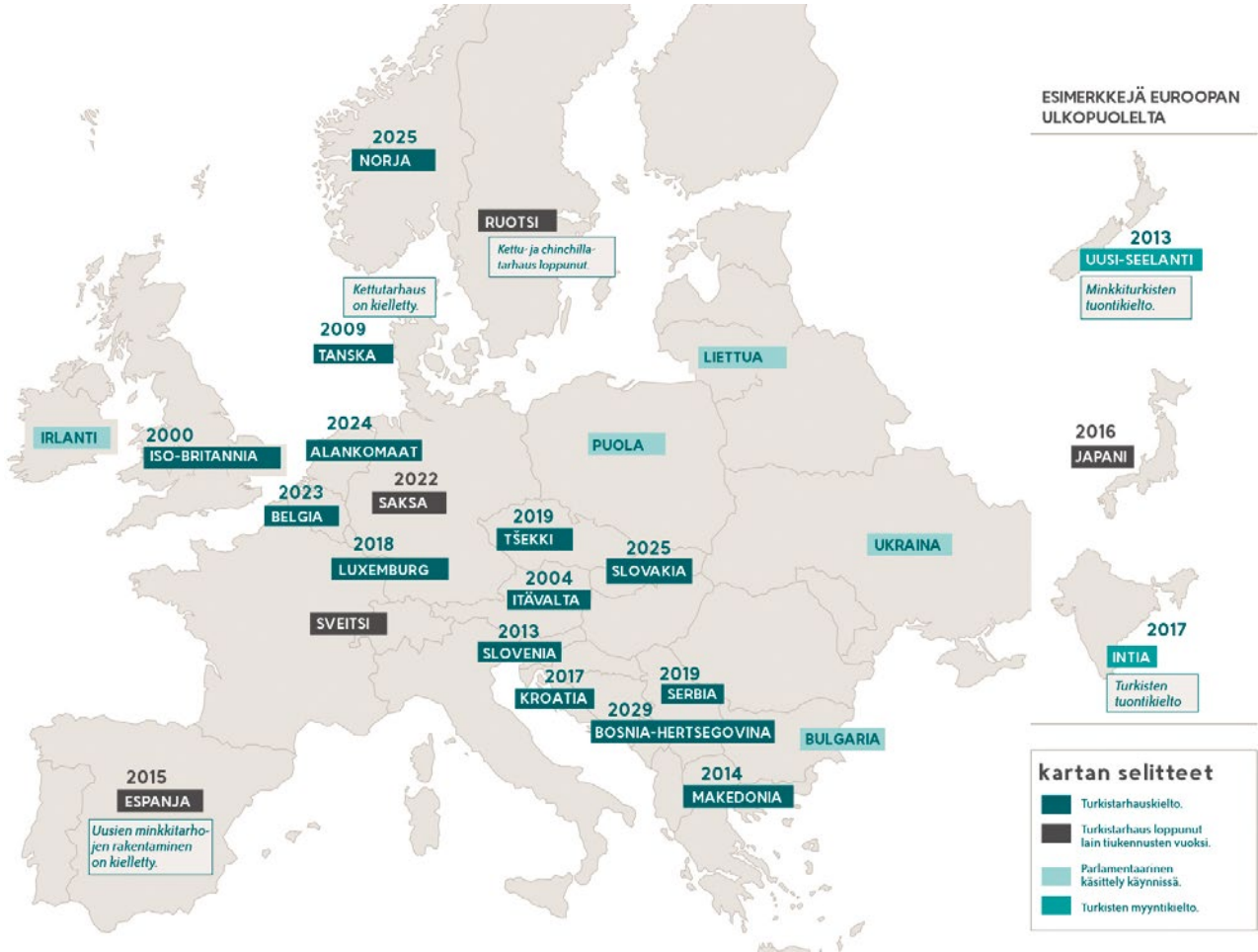
Suomen viennin kokonaisarvo oli 63,7 miljardia euroa vuonna 2019, joten turkisiennin osuus viennistä on noin puoli prosenttia. Vertailun vuoksi esimerkiksi vuonna 2017 dieselpolttoaineiden vienti oli 4,5 miljardia euroa ja päällystetyn paperin 3,8 miljardia euroa, siis noin kymmenkertaisesti enemmän kuin turkistuotteiden vienti. (Profur 2019b, Findikaattori 2019, Finland Exports 2018.)

Turkisalaa Suomessa leimaa turkistuottajien eläköityminen ja tuotannosta luopuminen tuottajien ikärakenteen vuoksi. Suomen Turkiseläinten Kasvattajain liiton vuoden 2016 tilastojen mukaan 63,2 % jäsentarhaajista on yli 50-vuotiaita ja tarhaajien keski-ikä on 52 vuotta. Kun alkutuotanto ja välillinen työllistävyys lasketaan yhteen, elinkeino työllisti vuonna 2018 alle 4 700 henkilötyövuotta. (Profur 2018, PTT 2016, FiFur 2019a.)

Kettu on kalunnut karvat hännästään. Ypäjä 2019.

3 Eurooppalaisen turkistarhauksen tilanteesta

Eurooppalainen turkistarhaus on ollut pitkään voimakkaassa vastatuulella. Yllä on lista Euroopan maista, jotka ovat sitoutuneet turkistarhattomaan tulevaisuuteen. Näissä maissa turkistarhaus on päätetty lakkauttaa tai lakia kiristämällä se on käytännössä lakannut: Iso-Britannia, Itävalta, Slovenia, Makedonia, Kroatia, Luxemburg, Serbia, Tšekki, Norja, Belgia, Hollanti, Bosnia-Herzegovina, Saksa ja Sveitsi. Slovakiassa äänestettiin turkistarhauskiellon puolesta lokakuussa 2019.

Myös Irlannissa äänestetään turkistarhauskiellosta näillä näkymin loppuvuodesta 2019, ja kieltoa käsitellään myös Liettuassa, Puolassa ja Ukrainassa. ja Saksassa tarhaus on loppunut kokonaan ja Ruotsissa kettu- ja chinchillatarhaus tiukennettujen määräysten johdosta. Tanskassa on kielletty kettutarhaus.

Seuraavassa on tarkempaa tietoa eräiden Euroopan maiden tarhauslainsäädännöstä ja tarhauksen kannatuksesta (Fur Free Alliance 2019).

Bosnia-Herzegovina: Tarhauskielto astuu voimaan 78 % väestöstä.
vuonna 2029.

Espanja: Uusien minkkitarhojen rakentaminen kiellettiin vuonna 2015. Amerikkalaista minkkiä pidetään luonnon monimuotoisuutta vahingoittavana vieraslajina.

Iso-Britannia: Kaikki eläinten kasvatus, jonka tavoitteena on tappaa eläimet vain niiden turkin vuoksi, on kiellettyä. Laki astui voimaan vuonna 2000.

Italia: Tarhauksen vaatimuksia tiukennettiin muun muassa vaatimuksella eläinten pitopaikkojen maa-pohjasta vuonna 2008. Italian viimeinen chinchilla-farmi on sittemmin lopettanut (Essere Animali 2015).

Norja: Eduskunta äänesti tarhauskiellosta vuonna 2019 ja kielto astuu voimaan vuonna 2025.

Ruotsi: Lainsäädäntöä on tiukennettu siten, että ketuille on turkistarhoilla tarjottava mahdollisuus elämiseen toisten kettujen kanssa, liikkumiseen, kaivamiseen ja muuhun lajityypilliseen käyttäytymiseen. Tämän seurauksena kettutarhaus on lopunut maassa. Minkkitarhauksen kieltoa kannattaa

Saksa: Kettu- ja minkkitarhaukseen asetettiin tiukempia vaatimuksia, joiden toteuttamiseen on siirtymäaikaa vuoteen 2022 saakka. Esimerkiksi minkkien pitopaikan täytyy sisältää vedellä täytetty uima-allas, jonka pinta-ala on vähintään yksi neliömetri ja jossa veden syvyys on vähintään 30 cm. Häkin pinta-alan on oltava vähintään 3 neliömetriä ja vähintään puolet siitä on oltava kiinteäpohjaista. Saksan viimeinen turkistarha lopetti toimintansa vuonna 2019.

Sveitsi: Tarhaus loppui, kun lakimuutoksella vaadittiin tarhattaville eläimille vastaavat olot kuin eläintarhoissa. Esimerkiksi vankeudessa kasvatettavalle minkille edellytetään Sveitsissä järjestettäväksi vähintään kuuden neliömetrin tilat ja yhden kuutiometrin vesiallas.

Tanska: Kettutarhaus kiellettiin vuonna 2009.

Viro: Parlamentissa on käsitelty lakialoitetta tarhauksen kieltämiseksi useamman kerran, kieltoa kannattaa 69 % väestöstä.

4 *Turkiseläinten hyvinvoinnin ongelmista*

Turkiseläinten hyvinvointiongelmien ovat tutkimusten mukaan erittäin vakavia. Tutkimuksissa on havaittu lukuisia kettujen, minkkien ja supikoirien hyvinvointiin kohdistuvia ongelmia häkkiolosuhteissa. Merkitäviä syitä turkistarhaukseen liittyviin hyvinvointiongelmiin aiheutuu muun muassa seuraavista tekijöistä:

- *Erittäin pienet ja virikkeettömät häkit.*
- *Häkkien verkkopohja.*
- *Turkiseläimet eivät kuulu aidosti domestikoituneisiin lajeihin. Tarhausta on harjoitettu aktiivisesti alle 100 vuotta ja kantaa on täydennetty pitkään luonnosta.*
- *Eläinten perustarpeet, kuten mahdollisuus sosiaalisuuteen, metsästämiseen, liikkumiseen ja ympäristön tutkimiseen, eivät täyty.*
- *Eläimet syötetään liian lihaviksi.*

Kettuemoilla on käytössään pesäkopit vain poikimisaikaan. Ypäjä 2019.

4.1 Keskeiset hyvinvointiongelmien lajeittain

Eläinsuojelulain nojalla olisi perusteltua taata turkiseläimille samantasoiset olosuhteet kuin eläintarhaeläimille vaaditaan: ketulla ja supikoiralla on oltava vähintään 600 m² ja minkillä 10 m² laajuinen ulkotarha.

Ketut

- Ketuilla esiintyy epänormaalia käyttäytymistä, mm. pelkotiloja, apatiaa, pentujen tappamista, stereotyyppistä käyttäytymistä ja turkin puremista.
- Tyypillinen kettuhäkki ei täytä eläinten hyvinvointitarpeita: se on virikkeetön ympäristö, josta puuttuvat mahdollisuudet riittävään liikkumiseen ja esimerkiksi kaivamiseen. Aikuisella ketulla on tilaa häkissään vain 0,8 m².
- Tutkimusten mukaan häkissä elävät ketut ovat valmiita näkemään paljon vaivaa päästäkseen kaivamaan: verkkopohjaisissa häkeissä tähän ei kuitenkaan ole koskaan mahdollisuutta.
- Ylipaino pahentaa sinikettujen jalkojen taipumista ja aiheuttaa liikkumisvaikeuksia sekä tekee eläimistä passiivisia. Ala on ilmoittanut puuttuvansa liialliseen

ruokintaan, mutta tästäkin huolimatta tarhoilla on jalostuseläimiä yhä ns. jättikettuja.

Supikoirat

- Supikoiria hoidetaan yleensä kuten kettuja, mutta lajin lajityypillisistä vaatimuksista ei ole juurikaan tietoa.
- Hyvinvointiongelmia supikoirille aiheuttavat verkkopohjaiset häkit, virikkeettömyys, ahtaat tilat sekä puuttuva mahdollisuus parinvalintaan ja pariuskollisuuteen sekä talviuneen. Aikuisella supikoiralla on tilaa häkissään vain 0,8 m².

Minkit

- Erilaiset käytöshäiriöt, kuten stereotyyppinen käytös sekä turkin, hännän ja jalkojen pureminen, ovat yleisiä tarhatuilla minkeillä. Nämä altistavat eläimet myös sairastumisille.
- Tyypillinen minkkihäkki ei täytä eläinten hyvinvointitarpeita: minkeiltä puuttuvat mahdollisuudet mm. riittävään liikkumiseen, kiipeilemiseen ja uimiseen. Tutkimuksissa minkit ovat osoittaneet voimakasta tarvetta uimiseen muun liikkumisen ohella. Aikuisella minkillä on tilaa häkissään ainoastaan 0,255 m².

Ketun jalat ovat taipuneet. Ypäjä 2019.

Minkki ei pysty häkissä toteuttamaan lajityypillisiä käytöstarpeitaan, esimerkiksi uimaan. Ypäjä 2019.

Supikoiraa tarhaavat merkittävässä määrin enää Suomi ja Kiina. Supikoira on EU:ssa määritelty haitalliseksi vieraslajiksi, jonka kasvatusta on kielletty. Suomi sai kuitenkin ainoana maana tähän 30 vuoden poikkeuksen. Kansallisessa lainsäädännössämme myös minkki on määritelty haitalliseksi vieraslajiksi, mutta silti sen tarhausta ei ole rajoitettu.

Turkistarhojen olosuhteiden parantamiseen liittyvä ongelma on se, että tarhaus muuttuu helposti taloudellisesti kannattamattomaksi, mikäli eläinten olosuhteita parannetaan hyvinvoinnin kannalta merkittäväällä tavalla. Eläinsuojelulain nojalla on perusteltua, että turkiseläimille taattaisiin tuotantoeläiminä samantasoiset olosuhteet kuin eläintarhaeläinten kohdalla vaaditaan.

4.2 Eläinsuojelutarkastukset

EU:n vaatimissa vuosittaisissa eläinsuojelutarkastuksissa käydään sattumanvaraisesti tarkastamassa ennalta määrätty osuus turkistarhoista. Seitsemän edellisen vuoden aikana laiminlyöntejä on esiintynyt 23–66 prosentilla tarkastetuista turkistiloista. Vuonna 2017 yleisimmät laiminlyönnit liittyivät pitopaikan pohjan tai lattian ja häkkien verkkopohjan

kuntoon sekä pitopaikan rakennusten ja laitteiden kuntoon ja turvallisuuteen. Sairastuneista ja vahingoittuneista turkiseläimistä ei myöskään aina huolehdittu asianmukaisesti. Vuonna 2018 tarkastetusta turkiseläintilasta puutteita oli 37 prosentilla. Laiminlyönnit liittyivät suoraan eläinten hyvinvointiin. (Ruokavirasto 2019.)

4.3 Turkistuotannon laatu- ja sertifiointiohjelmat

Turkisala aloitti turkistilojen sertifiointit itse kehittämällänsä sertifikaatilla vuonna 2005, ja suomalaisista tarhoista on sertifiointin piirissä lähes 100 %. 2010-luvulla ala on panostanut erityisesti kansainväliseen Welfur-sertifiointijärjestelmään, joka täydentää aiempaa kotimaista sertifiointia. Welfur on turkisalan itsesäätelykriteeristö, joka ei vaadi käytännössä Suomen eläinsuojelulainsäädäntöä enempää eikä näin ollen takaa sertifioituilla tiloilla eläinten parempaa hyvinvointia. Tiloille ilmoitetaan tarkastuksesta etukäteen, eikä yksittäisten tilojen tuloksia julkaista. Suomessa Welfur-auditoinneista vastaa Luova oy, jonka osakkeista 38 % on STKL:n omistuksessa. (Fifur 2020b.) Ensimmäisten suomalaisten Welfur-sertifioitujen turkisten on määrä tulla

Siitokseen käytettävä suurikokoinen uroskettu. Ypäjä 2019.

myyntiin vuoden 2020 aikana.

4.4 Tilakuvausten tuottamasta materiaalista

Suomen ohella Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa on useiden vuosien aikana tullut julkisuuteen tarhojen tilannetta dokumentoivaa kuvamateriaalia. Materiaalissa esiin tulleet ongelmat ja laiminlyönnit ovat olleet samanlaisia kaikissa maissa: lajitovereiden

tappamista, vahingoittamista ja syömistä, vakavia ja hoitamattomia silmä-, ien- ja muita tulehduksia, vahingoittuneita ja halvaantuneita raajoja, irtipurtuja häntiä ja vakavaa stereotyyppistä käyttäytymistä. Tuorein kansainvälistä mediahuomiota saavuttanut kohu vuosien 2017 ja 2018 aikana koski suomalaisilta tarhoilta löytyneitä erittäin ylipainoisia kettuja. Näiden, erityisesti Ison-Britannian mediassa näkyneiden, kuvien voi arvella heikentävän Suomen mainetta eettisten työ- ja tuotanto-olojen maana.

5 Turkistuotanto ja talous

5.1 Turkistuotannon kehitys Suomessa

Suomessa on noin 1 000 turkistarhaa, ja määrä on pudonnut joitakin satoja viimeisen 10 vuoden aikana. Merkittävä viime vuosien pudotus STKL:n jäseninä olevien tarhojen määrässä tapahtui vuosien 2016 ja 2017 välillä, jolloin lopetti 98 tarhaa (Profur 2018). Suomen tarhoista valtaosa sijaitsee Pohjanmaalla.

1980-luvulla alkupuolella Suomi tuotti 60 % maailman ketunnahoista ja 20 % minkeistä. Vuonna 2006 Suomi tuotti enää 20 % maailman ketunnahoista ja

5 % minkeistä. Tarhauselinkeino on siis romahtanut 1980-luvusta, ja viime vuosina eläinmäärät ovat jälleen lähteneet laskemaan.

Kiinasta on tullut maailman merkittävimpiä turkistuottajamaita. Suomalaiset tarhaajat ovat edistäneet alan leviämistä Kiinaan kuljettamalla maahan esimerkiksi siitoseläimiä ja kouluttamalla tarhaajia (Animalia & Noah 2015).

Kettu turkistarhalla Ypäjällä keväällä 2019.

5.2 Eläinmäärät Suomessa

Vuonna 2018 Suomessa kasvatettiin kettuja 1,9 miljoonaa, minkkejä noin 1,4 miljoonaa ja supikoiria noin 160 000 yksilöä (Fifur 2019a).

5.3 Ympäristökustannuksista

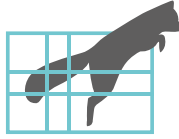
Turkistuottajat korostavat usein alan ympäristöystävällisyyttä, mikä saattaa synnyttää mielikuvan, että turkistuotanto olisi jotenkin tekemisissä ilmastonmuutoksen torjumisen kanssa. On kuitenkin syytä huomioda, että ilmastonmuutoksen näkökulmasta turkistarhaus ei ole erityisen merkittävä ala: se ei tuota merkittävästi päästöjä toisin kuin vaikkapa lihakarjan kasvatusta, mutta se ei myöskään sido päästöjä toisin kuin metsäsektori. Siinä mielessä se vertautuu esimerkiksi moniin palvelualoihin. Turkisalan mahdolliset ympäristövaikutukset liittyvät erityisesti ympäristösaasteisiin, eivät niinkään ilmastonmuutoksen edistämiseen tai torjuntaan.

Turkistarhojen lähiympäristössä on havaittu huomattavia vesistöille, pohjavesille ja metsille aiheu-

tuneita haittoja. Suomen turkiseläintuotannon ammoniakkipäästöt vastaavat 7 % Suomen maatalouden ammoniakkipäästöistä ja 1,3 % Suomen kaikista happamoittavista päästöistä. Happamoittavat päästöt ovat turkistuotteiden tuotantoketjussa selvästi suuremmat kuin vaihtoehtotuotteiden tuotantoketjussa. (MTT 2011.)

Lisäksi turkistarhaus aiheuttaa välillisiä ympäristöongelmia suuren energiankulutuksensa takia. Sekä öljynkulutuksen että kokonaisenergiankulutuksen vertailu osoittaa, että tarhakasvatetun aidon turkiksen tuotanto aiheuttaa moninkertaisesti suuremman ympäristörasituksen kuin esimerkiksi tekstiilin tai muun keinokuituvaatteen valmistus. (MTT 2011.)

Turkissomisteet, joihin suurin osa maailman ja Suomen turkistuotannosta päätyy, ovat osa kestäväntöntä vaateteollisuutta, sillä ne kiinnitetään vaateisiin, joiden käyttöikä on tyypillisesti lyhyt. Siinä mielessä turkiksia ei voi pitää sen ekologisempina kuin muitakaan vaatet materiaaleja.

5.4 Työllisyys ja tarhaajien ikärakenne

Turkisalaa Suomessa leimaa turkistuottajien eläköityminen ja tuotannosta luopuminen tuottajien ikääntymisen vuoksi. Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liiton omien tilastojen mukaan 63,2 % jäsentarhaajista on yli 50-vuotiaita ja tarhaajien keski-ikä on 52 vuotta (Profur 2016).

Kun alkutuotanto ja välillinen työllistävyys lasketaan yhteen, elinkeino työllisti vuonna 2018 noin 4 700 henkilötyövuotta (Fifur 2019a).

5.5 Kannattavuus

Turkistuotannon kannattavuuteen vaikuttavat merkittävästi nahkojen markkinahinnat, jotka voivat vaihdella vuosittain huomattavasti. Turkisten viennin arvo yli puolittui 810 miljoonasta eurosta 317 miljoonaan euroon vuosien 2013 ja 2018 välillä erityisesti Kiinan kysynnän heikkenemisen myötä (Fifur 2019a).

Kettu makuuhyllyllä. Ypäjä 2019.

6 Tulevaisuuden Suomi ja eläinten hyvinvointi

Kuten kaikki edellä esitetty osoittaa, turkistarhaus on Euroopassa selvästi siirtymässä menneisyyden elinkeinoksi. Tarhaus on vaikeuksissa ja yhä useampi maa tekee eettisen päätöksen lopettaa tarhaus alueellaan. Myös Suomessa on selvää, että tarhaus ei voi jatkua entisellään. Tämän osoittaa sekä yleinen mielipide että tarhaajien heikko taloudellinen tilanne. Tarhaus saattaa hyvinkin tarvita entistä enemmän valtion taloudellista tukea, mutta se ei tee elinkeinosta pitkällä tähtäyksellä kannattavaa eikä missään tapauksessa eettisesti kestävä. Tällä hetkellä turkistarhat hakevat tuotantoaloista eniten maatilojen lainoille myönnettävää valtiontakausta. Tarhaajien itse suorittama eläinten hyvinvoinnin valvonta ei ole riittävä vastaus siihen ongelmaan, että laki ei takaa kunnollista kohtelua ja olosuhteita eläimille. On poliittisesti pitkäjänteistä ajattelua alkaa nyt valmistella hallittua tarhauksen alasajoa, joka mahdollistaa tarhaajille uusia tapoja hankkia elanto.

Animalian visio tulevaisuuden Suomesta on maa, jossa eläinten hyvinvointi ei tarkoita elämää häkeis-

sä. Suomi panostaa ilmastoystävällisiin ja eläineettisesti kestäviin alkutuotannon aloihin, kuten kasviproteiinien viljelyyn. Turkistarhauksen kaltaisista aloista on luovuttu kestävästi ja tarjottu tarhaajille uudelleen kouluttautumis- ja investointitukia ammatinvaihdon mahdollistamiseksi. Ilmastoystävällinen tuotanto ruokkii ihmisten ja muiden lajien hyvinvointia ja mahdollistaa yhä useammalle mahdollisuuden toteuttaa haaveitaan. Luonnon monimuotoisuuden palauttamiseen panostetaan.

Turkistarhaajat panostavat mainettaan parantavaan viestintään ja ovat kirjanneet tämän strategiseksi tavoitteekseen. Syy tähän on epäilemättä, että tarhauksen maine on voimakkaassa alamäessä, ja Euroopassa yhä harvempi enää hyväksyy turkistarhausta. Tulevaisuuden eurooppalainen kehitys vie kohti tarhattomuutta, häkittömyyttä ja pienempää eläinten kärsimystä.

Jotta pääsemme jo tänään lähemmäs tätä tulevaisuutta, Suomen on otettava ratkaiseva askel turkistarhauksen kieltämiseksi.

Lähteet

Animalia 2018, Lähes 70 % suomalaisista vastustaa nykyisenkaltaista turkistarhausta.
<https://animaliamedia.fi/lahes-70-suomalaisista-vastustaa-nykyisenkaltaista-turkistarhausta/>

Animalia & Noah 2015, Case Saga Furs. Nordic fur trade – marketed as responsible business.
https://www.furfreealliance.com/wp-content/uploads/2015/10/Pels_final_print_mail.pdf

Fifur 2019a, Tilastot 2019.
<https://fifur.fi/turkiselinkeinon-tilastot-2019>

Fifur 2019b, Vastuullisuuskatsaus.
https://profur.fi/sites/default/files/fifur_vastuullisuuskatsaus_2019_2.pdf

Findikaattori 2019, Tuonti ja vienti.
<https://findikaattori.fi/fi/80>

Finland Exports 2018, Suomen vientituotteet.
<https://www.finlandexports.com/suomen-vientituotteet/>

Fur Free Alliance 2019, Fur Bans.
<https://www.furfreealliance.com/fur-bans/>

Maa- ja metsätalousministeriö 2003, Eläintarhassa ja pysyvässä eläinnäyttelyssä pidettävien eläinten pidolle asetettavat eläinsuojeluvaatimukset MMMa 2/EEO/2003.
<https://mmm.fi/documents/1410837/1818168/f30fi.pdf/2ef59d69-6305-4a17-9aa7-27fe36962033/f30fi.pdf>

Maaseudun tulevaisuus 2018, Siniketut myytiin alennuksella Vantaan syyskuun huutokaupassa.
<https://www.maaseuduntulevaisuus.fi/talous/artikkeli-1.303549>

MTT 2011, Suomessa tuotetun minkin- ja ketunnahan elinkaariarviointi.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-487-337-6>

PTT 2016, Turkisalan taloudellinen merkitys.
https://profur.fi/sites/default/files/ptt_2016.pdf

Profur 2016, Tilastot 2016.

Profur 2018, Tilastot 2018.
https://fifur.fi/sites/default/files/turkiselinkeinon_tilastot_2018.pdf

Ruokavirasto 2019, Joka viides turkistuottaja haki takausta maksuvalmiuslainalle.
<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/uutiset/joka-viides-turkistuottaja-haki-takausta-maksuvalmiuslainalleuusi-sivu/>

Ruokavirasto 2019, Otantaan perustuvat tarkastukset 2018.
<https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-hyvinvointi/elainsuojelun-valvonta/otantaan-perustuvat-tarkastukset/otantaan-perustuvat-tarkastukset-2018/>

SEY 2019, 80 % suomalaisista haluaa tuotanto- ja turkiseläimet pois ahtaista häkeistä ja parsista.
<https://www.sey.fi/ajankohtaista/tiedotteet/1161-80-suomalaisista-haluaa-tuotanto-ja-turkiseläimet-pois-ahasta-haekeistae-ja-parsista>

Animalia 2019

Valokuvat on otettu FIFURin järjestämällä tilavierailulla Ypäjällä toukokuussa 2019.